

تجدد، گروگان سنت
نقد ذهنیت تاریخ زده ی مردم
سیستان و بلوچستان

مؤلف: قاسم سیاس

سرشناسه : سیاست، قاسم، ۱۳۴۸ -
 عنوان و نام پدیدآور : تجدد، گروگان سنت؛ نقد ذهنیت تاریخ زده ی مردم سیستان و بلوچستان
 مولف قاسم میاسر
 مشخصات نشر : زاهدان: تفتان، ۱۳۹۴.
 مشخصات ظاهری : ۳۲۵ ص.؛ مصور.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۹۲۲-۲۵-۶
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 یادداشت : کتابنامه.
 یادداشت : نمایه.
 عنوان دیگر : نقد ذهنیت تاریخ زده مردم سیستان و بلوچستان.
 موضوع : سیستان و بلوچستان -- تاریخ
 موضوع : تجدد -- ایران -- سیستان و بلوچستان
 موضوع : سیستان و بلوچستان -- تاریخ -- ۱۳۰۴ - ۱۳۵۷
 رده بندی کنگ : ۹۰۱۳۹۰ س ۸۵ ی / DSR۲۰۲۹
 رده بندی دیویی : ۹۵۵/۰۴
 شماره کتابشناسی ملی : ۱۸۹۵۰۱۴

انتشارات تفتان

عنوان: تجدد، گروگان سنت؛ نقد ذهنیت تاریخ زده ی مردم سیستان و بلوچستان
 نویسنده: قاسم میاسر
 ویراستار: مهندس سپهر انصاری
 چاپ اول: ۱۳۹۴
 طراح جلد: مهدی رخشانی (کانون تبلیغاتی باران ۱۱۱۷۸)
 طراح صفحات: عصمت گلزار
 لیتوگرافی و چاپ: نیزار
 تیراژ: ۱۵۰۰ نسخه
 تعداد صفحات: ۳۴۷
 ارزش: ۲۰۰۰۰ تومان
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۹۲۲-۲۵-۶

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیشگفتار.....	۷
الگوی نظری.....	۹
فصل اول- دشواری ترک تداومت سیستان و بلوچستان در صد سال اخیر.....	۲۱
فصل دوم- ساختارهای سنتی سیستان و بلوچستان و تجدد مغلوب.....	۶۳
فصل سوم- نقد نگرش تاریخی رایج در سیستان و بلوچستان.....	۱۳۷
فصل چهارم- نقد صورتبندی ملی گرانه تداوم سیستان و بلوچستان.....	۱۸۷
فصل پنجم- مواجهه اهل قلم سیستانی و بلوچ با تداوم.....	۲۸۹
فصل ششم - ضمائم.....	۳۳۹

پیشگفتار

در این نوشتار تلاش کرده ایم نگرش تاریخی مسلط بر مردم سیستان و بلوچستان و صورتبندی تاریخی مرتبط با آن را که از دهه ی چهل خورشیدی به بعد توسط معدود تاریخگران بود و غیربومی منطقه شکل گرفته، در چارچوب یک «نظریه» (۱) در معرض ارزیابی سنجش و نقادی قرار دهیم. بهره گیری از تئوری در میان تاریخگران منطقه، تاکنون به ندرت ملاحظه شده و اگر بپذیریم مهمترین وجه تمایز تاریخنگاری سنتی از تاریخنگاری جدید یا تاریخ پژوهی، تئوری است، باید گفت در این اثر تلاش کرده ایم به تاریخ پژوهی نزدیک شویم؛ اینکه تا چه اندازه در این زمینه موفق بوده ایم داوری آن با خوانندگان خواهد بود.

این اثر اگر چه تاریخ استان و به تعبیر دیگر، متون تاریخی - فرهنگی پدید آمده از دهه ی چهل خورشیدی به بعد درباره ی سیستان و بلوچستان، با دستمایه ی پژوهش قرار داده است، اما به هیچ وجه مدعی تاریخنگاری نیست و ادعای این را ندارد که یک اثر تاریخی است. موضوعاتی که در این اثر مورد غور و تأمل قرار گرفته اند دارای طبیعت بسیار بغرنج و پیچیده ای هستند، از این رو اتخاذ رویکرد و روش صرفاً تاریخی نمی توانست گوشه های تاریک و پیچیده ی آنها را روشن نماید. نظر به همین طبیعت بغرنج موضوع بوده که به رویکرد میان رشته ای (۲) تمسک جسته ایم؛ رویکردی که اتخاذ آن سبب شده از حوزه تاریخ و رویکردهای تاریخی فراتر رویم.

نکته‌ی دیگری که یادآوری آن لازم به نظر می‌رسد؛ این است که بررسی همه‌ی آثار منتشره درباره‌ی سیستان و بلوچستان امکان‌پذیر نبوده است، موضوعی که کاملاً طبیعی می‌نماید. در این کتاب، چند اثر را در حوزه‌های تاریخ، ادبیات و شعر انتخاب کرده‌ایم و با توجه به معیارهای عرضه شده، به شیوه‌ای اجمالی بررسی نموده‌ایم. علت اینکه علاوه بر متون تاریخی به آثار منظوم و ادبی مرتبط با استان هم توجه داشته‌ایم این بوده که نگرش تاریخی رایج در سیستان و بلوچستان فقط در حوزه تاریخنگاری متبلور شده بلکه در آثار شعرا و نویسندگان استان نیز بروز و ظهور یافته است. مطلب قابل‌ذکر دیگر اینکه میان آثار پدیدآمده درباره بلوچستان و نوشته‌های منتشر شده پیرامون سیستان، ضرورت طبیعی به لحاظ ویژگی‌های تاریخی و مؤلفه‌های فرهنگی، تفاوت‌هایی وجود دارد. بدیهی است که نمی‌توانستیم آثار موجود درباره‌ی سیستان و بلوچستان را با معیارهایی واحد بسنجیم. این تفاوت‌ها میان سیستان و بلوچستان که درپاره‌ای از موارد، تفاوت‌های بنیادی هم بوده، مدنظر ما قرار داشته و در بررسی آثار مربوط به هر حوزه لحاظ شده است. اما با وجود تفاوت‌های موجود میان سیستان و بلوچستان و تبلور آن در آثار پدیدآمده، تفاوت‌های مزبور در قالب نظریه‌ای که در این اثر ارائه شده قابل توضیح و تبیین بوده و نگارنده سعی به ارائه‌ی چارچوب تئوریک دیگری برای بررسی آثار مربوط به بلوچستان ندیده است.